

2017/94

ONTVANGEN 05 JAN. 2018

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Hogeschool iPabo
t.a.v. College van Bestuur
Postbus 90506
1006 BM AMSTERDAM

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Datum **04 JAN, 2018**
Betreft besluit macrodoelmatigheid hbo Ad Pedagogisch Educatief Medewerker
te Alkmaar

Onze referentie
1301327

Uw brief van
09 oktober 2017

Uw referentie
Aanvraag Ad PEM

Bijlagen
1

Geacht college,

Met de brief van 9 oktober 2017, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 11 oktober 2017, hebt u mij het voornemen voorgelegd om de Associate degree-opleiding Pedagogisch Educatief Medewerker als bekostigde opleiding (voltijd) te verzorgen in Alkmaar. De opleiding is voorgesteld in het Croho onderdeel Onderwijs en de studielast is door u bepaald op 120 studiepunten.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 14 december, kenmerk 2017/94, negatief geadviseerd over uw aanvraag. Dit advies, dat integraal deel uitmaakt van dit besluit, treft u hierbij aan.

Besluit

Gelet op het bovengenoemd advies van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs 2014 (hierna: Beleidsregel), heb ik besloten niet in te stemmen met uw voornemen om de Ad Pedagogisch Educatief Medewerker als bekostigde opleiding (voltijd) te verzorgen in Alkmaar.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2 van de WHW. Voorts is de Beleidsregel leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

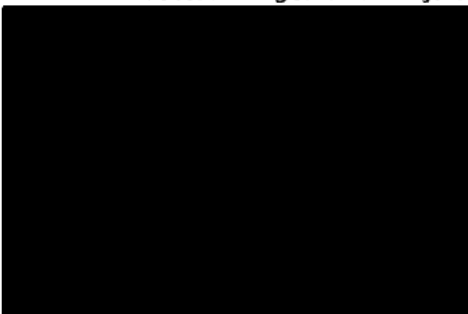
Overeenkomstig het advies van de CDHO concludeer ik dat uw aanvraag niet voldoet aan criterium b en c van artikel 6 van de Beleidsregel. Voor de nadere motivering verwijs ik u naar het advies van de CDHO.

Een belanghebbende kan tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop het besluit hem is toegezonden schriftelijk bezwaar maken. De belanghebbende dient daartoe een bezwaarschrift in bij de minister van OCW, onder vermelding van "Bezwaar", ter attentie van DUO, Postbus 606, 2700 ML in Zoetermeer. Meer informatie over het maken van bezwaar vindt u op www.bezwaarschriftenocw.nl

Een afschrift van deze brief is verzonden aan de CDHO, de NVAO, DUO-Groningen, de Inspectie van het Onderwijs en de VH.

Onze referentie
1301327

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
Namens deze,
de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

CDHO

Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de directeur Hoger Onderwijs & Studiefinanciering
drs. F.A. Hofman
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Geachte heer Hofman,

datum 14 december 2017 Hierbij ontvangt u het advies van de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs inzake de aanvraag nieuwe opleiding hbo Ad Pedagogisch Educatief Medewerker van Hogeschool iPabo te Alkmaar.

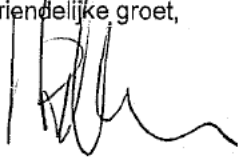
onderwerp
advies nieuwe opleiding
hbo Ad Pedagogisch
Educatief Medewerker
Hogeschool iPabo
Alkmaar

Ik verzoek u mij een afschrift van uw besluit toe te zenden.

ons kenmerk
2017/94

Ik ga ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,
met vriendelijke groet,

bijlagen
advies CDHO

drs. P.M.M. Rullmann
voorzitter CDHO

Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de Minister
mw. mr. drs. I.K. van Engelshoven
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Advies Geachte mevrouw Van Engelshoven,

datum
14 december 2017

onderwerp
nieuwe opleiding
Hogeschool iPabo
voltijd
hbo Ad Pedagogisch
Educatief Medewerker
Alkmaar

ons kenmerk
2017/94

bijlagen
beoordelingskader

Op 11 oktober 2017 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van Hogeschool iPabo om de hbo Ad Pedagogisch Educatief Medewerker (PEM) als bekostigde opleiding te verzorgen te Alkmaar (uw brief van 9 oktober 2017, kenmerk: Aanvraag Ad PEM). De aanvraag was voorzien van alle voor de beoordeling van de aanvraag benodigde gegevens en is in behandeling genomen.

In het besluit met betrekking tot de deeltijdvariant van de Ad PEM (18 februari 2016, kenmerk 895769) is bepaald dat in 2018 het voornemen voor het verzorgen van de voltijdvariant nogmaals kan worden voorgelegd ter heroverweging van de toets op arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de opleiding Pedagogisch Educatief Medewerker. De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs zal om die reden het advies eerst na 1 januari 2018 aan het departement doen toekomen.

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hierna volgende adviseert de commissie u om negatief te besluiten op het verzoek van Hogeschool iPabo om de opleiding hbo Ad Pedagogisch Educatief Medewerker als bekostigde opleiding te verzorgen in Alkmaar.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in artikel 6.2 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 3 juli 2014, verder te noemen de Beleidsregel, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

Voorts is de brief van de Minister van OCW d.d. 2 maart 2017 inzake het wetsvoorstel invoering Ad opleidingen (kenmerk 1106268) van toepassing. Deze aanvraag is conform de inhoud van voornoemde brief door de CDHO beoordeeld als opleiding. Goedkeuring van deze aanvraag leidt tot voorwaardelijke goedkeuring totdat de voornoemde wet in januari 2018 in werking zal treden. Op dat moment wordt het voorlopige besluit omgezet naar een definitief besluit.

Omschrijving van de aanvraag

Aanvrager biedt al een deeltijdopleiding Ad PEM in Alkmaar aan en wil nu ook de voltijd Ad PEM op deze locatie aanbieden. Het gaat om een Nederlandstalige hbo Ad in het Croho onderdeel Onderwijs. De opleiding omvat 120 EC en wordt in voltijdvorm aangeboden.

pagina 2 van 8 Tegelijk met dit voornemen heeft de CDHO het voornemen van iPabo ontvangen om een Ad PEM in voltijd in Amsterdam te realiseren. De commissie heeft de beide aanvragen in samenhang beoordeeld.

Tijdens de behandeling van de aanvraag is door de CDHO navraag gedaan naar een baaneis die aan het voltijdse voornemen was verbonden. Al spoedig bleek dat hier sprake was van een verschrijving in de aanvraag. Dit is door iPabo op 28 november 2017 hersteld. De behandeling van de aanvraag heeft hierdoor geen vertraging opgelopen.

In 2015 heeft de CDHO negatief geadviseerd op de aanvraag van Hogeschool iPabo om de hbo Ad Pedagogisch Educatief Medewerker (PEM) als bekostigd voltijdprogramma in Alkmaar te verzorgen. Wel is positief geadviseerd ten aanzien van het aanbieden van het deeltijdprogramma op die locatie.

Het programma van de opleiding Ad PEM is in zijn geheel overgenomen van de Rotterdam Academy (Hogeschool Rotterdam). De opleiding bestaat inhoudelijk uit drie leerlijnen: de kennis-, de praktijk- en de student-gestuurde leerlijn. Tijdens de opleiding komt verdieping van kennis en inzicht in de ontwikkeling en opvoeding van jonge kinderen aan bod middels pedagogische methodieken en werkvormen. Gaande de studie wordt meer aandacht besteed aan het contact en de samenwerking met ouders, collega's en overdracht aan externe collega's van vervolgscholen in de opleidingsketen en organisaties voor specifieke pedagogische hulpverlening in probleemsituaties.

De voltijddopleiding is toegankelijk voor de groep directe instromers uit een mbo-4 opleiding. Aan deze groep wordt het dringend advies gesteld dat een mbo-4 diploma is behaald in de sector Welzijn. Het gaat daarbij om opleidingen Onderwijsassistent, Pedagogisch Medewerker Kinderopvang en Pedagogisch Medewerker Jeugdzorg. Indien studenten niet aan deze toelatingseisen voldoen, bestaat de mogelijkheid tot het afleggen van een 21+ toets. Er zijn geen capaciteitseisen van toepassing.

Indien afgestudeerden van de opleiding PEM willen doorstuderen aan een bacheloropleiding voor leerkracht basisonderwijs van de Hogeschool iPabo kan een schakelprogramma leerkracht basisonderwijs worden gevolgd. Deze opleiding heeft een studielast van 30 studiepunten (EC).

Aanvrager doet een beroep op criteria a, b en c in art. 6 van de Beleidsregel.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan criterium a en niet aan de criteria b en c in art. 6 van de Beleidsregel.

Beoordeling criterium a Beleidsregel

Aanvrager stelt dat de opleiding sterk verwant is aan een tiental bestaande opleidingen en in die zin als bestaand onderwijsaanbod gekwalificeerd kan worden.

Ter onderbouwing van die stelling heeft aanvrager de voorgenomen opleiding vergeleken met de Ad PEM die reeds wordt aangeboden door de Hogeschool Rotterdam en door iPabo op de locaties Alkmaar en Amsterdam (deeltijd), met

**Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs**

pagina 3 van 8 isatcode 80081. De sterk verwante Ad Pedagogisch Professional Kind en Educatie (PPKE) wordt aangeboden door de Katholieke Pabo Zwolle. Daarbij komen nog de recentelijk door de CDHO goedgekeurde aanvragen voor Ad's PEM, PPKE en PEP van de Hogeschool Zeeland, Hanzehogeschool, Windesheim, Fontys, Driestar, CHE en Saxion. Op grond van het bovenstaande concludeert de commissie dat de inhoud van de opleiding al bestaat. Daarmee is de noodzaak van deze opleiding in de zin van de Beleidsregel aangetoond. De aanvraag voldoet aan criterium a in art. 6 van de Beleidsregel.

Beoordeling criterium b Beleidsregel

Aanvrager stelt dat de voltijd opleiding PEM aansluit op een arbeidsmarktbehoefte in combinatie met een maatschappelijke behoefte.

Beoordeling maatschappelijke behoefte

Bij de onderbouwing van de maatschappelijke behoefte doet aanvrager een beroep op overheidsbeleid. Aanvrager refereert hierbij aan het bestaan van een landelijk streven naar een hoger opleidingsniveau van medewerkers in de kinderopvang. Volgens aanvrager is de wet- en regelgeving op terrein uitgebreid. Aanvrager verwijst (bij de onderbouwing van criterium a) naar de brief van minister Asscher aan de Tweede Kamer (Kamerbrief SZW, 7 juli 2015, Het nieuwe toezicht: heldere doelen, duidelijke eisen en betere kwaliteit: kenmerk 2015-0000162848). In deze brief pleit de Minister van SZW voor het vastleggen van de permanente educatie van medewerkers in een opleidingsplan en het inzetten van een pedagoog op minimaal hbo niveau als coach van de medewerkers op de werkvloer. Omdat buitenschoolse opvang en basisscholen intensiever moeten samenwerken stelt deze samenwerking hogere eisen aan medewerkers in de opvang.

In de regio Noord-Holland is de roep om een eigentijdse voorziening voor kinderen groot en er dienen slimme oplossingen te worden gezocht voor gebieden waar sprake is van bevolkingskrimp. Het Integrale Kind Centrum blijkt hier een belangrijke functie te vervullen ten behoeve van leefbare dorpen. Het richt zich hierbij op een ononderbroken ontwikkelingslijn voor alle kinderen tussen de 0-12 jaar. Zowel de burgemeester van Alkmaar, de heer P. Bruinooge, als de wethouder onderwijs, mevrouw E. Konijn, hebben hun steun uitgesproken voor het initiatief tot de ontwikkelingen van de Ad PEM in Noord-Holland.

Op grond van het beroep op beleid van de rijksoverheid concludeert de commissie dat het voornemen aansluit bij een maatschappelijke behoefte.

Beoordeling arbeidsmarktbehoefte

Bij de onderbouwing van de arbeidsmarktbehoefte is door aanvrager een onderscheid aangebracht in de arbeidsmarktbehoefte in de sector primair onderwijs en de sector kinderopvang. Beide elementen komen hieronder gescheiden aan de orde.

Voor de onderbouwing van de arbeidsmarktbehoefte in de *sector primair onderwijs* verwijst aanvrager naar de geïnventariseerde vacatures voor leraren, directie en ondersteuners in het primair onderwijs.

Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs

pagina 4 van 8

	Leraren	Directie	Ondersteuners	Totaal
Basisonderwijs	1.934	363	303	2.600 (70,1%)
Speciaal onderwijs	806	28	275	1.109 (29,9%)
Totaal PO	2.740	391	578	100%

Bron: Arbeidsmarktbarometer PO, VO en MBO 2015-2016

Aanvrager heeft gebruik gemaakt van de bovenstaande tabel die is ontleend aan de Arbeidsmarktbarometer po, vo en mbo 2015-2016 (Regioplan, Amsterdam, november 2016, p.4, bijlage 7). Hierbij tekent aanvrager aan dat *geen cijfers* beschikbaar zijn over het aantal onderwijs- en lerarenondersteuners dat werkzaam is in het onderwijs. De oorzaak hiervan is dat DUO data levert die zijn gebaseerd op de salarisgegevens van de onderwijsinstellingen waarin geen onderscheid wordt gemaakt tussen onderwijsondersteunend personeel en ondersteunend en beheerspersoneel (conciërges, administratief medewerkers, stafpersoneel etc.). De conclusie is derhalve dat de betreffende tabel geen inzicht verschaft in de aantallen vacatures voor onderwijsassistenten en lerarenondersteuners.

Voor de prognose inzake de ontwikkeling voor de arbeidsmarkt voor onderwijsassistenten doet aanvrager een beroep op data van ROA. Hieruit blijkt dat voor de beroepscategorie Kinderopvang/Onderwijsassistenten (mbo 4 en hbo) sprake is van een uitbreidingsvraag van 0,1% en een vervangingsvraag van 2,4%. Dit brengt het percentage baanopeningen op 2,5. De CDHO heeft bij haar toetsing mede gebruik gemaakt van de meest actuele ROA data met prognoses tot 2022. ROA typeert de arbeidsmarkt vraag tot 2022 als 'gemiddeld' (zie de tabel op p. 6 van dit advies).

Bedrijfssectoren Baanopeningen en Beroepsgroepen	Aantal werkenden gemiddeld jaarlijks	Uitbreidingsvraag gemiddeld jaarlijks	Vervangingsvraag gemiddeld jaarlijks	gemiddeld jaarlijks
Pedagogische beroepen	575.500	0,2%	2,5%	2,8%
Pedagogische beroepen Leidsters kinderopvang en onderwijsassistenten	133.000 29% mbo 4 17% hbo	0,1%	2,4%	2,5%
Leerkrachten basisonderwijs	159.500 3% mbo 4 72% hbo	-0,6%	2,0%	2,0%

ROA, *De arbeidsmarkt naar opleiding en beroep*, pp.18, 29, 42, bijl. 7.

Helaas blijkt uit de data niet hoeveel baanopeningen van toepassing zijn op de categorie onderwijsassistenten. Dit aangezien medewerkers kinderopvang en onderwijsassistenten door ROA bijeen worden genomen. Bovendien maken opgeleiden op mbo 4 niveau ook deel uit van de tellingen waardoor geen zuivere conclusies kunnen worden getrokken met betrekking tot de kwantitatieve vraag naar onderwijsassistenten op hbo Ad niveau.

Er zijn door aanvrager geen regionale demografische gegevens aangeleverd die die de vraag naar onderwijsassistenten in de regio Noord Holland Noord nader ondersteunen. Dit overziende concludeert de commissie dat aanvrager geen arbeidsmarktbehoefte aan onderwijsassistenten aannemelijk heeft gemaakt.

**Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs**

pagina 5 van 8 Voor de onderbouwing van de arbeidsmarktbehoefte in de kinderopvang verwijst aanvrager naar de UWV *arbeidsmarktprognose 2017-2018*, p.17 en 18, bijlage 14. Volgens aanvrager blijkt uit alle rapporten dat in deze sector vanaf 2015 weer groei zichtbaar is. In het Belastingplan 2016 is voorgesteld om de kinderopvangtoeslag met 290 miljoen euro te verhogen. Dit leidt naar verwachting tot het ontstaan van duizenden nieuwe arbeidsplaatsen. Bovendien wordt verondersteld dat de vraag naar kinderopvang zal stijgen door de aantrekkende economie waardoor werkende ouders steeds vaker een beroep doen op (formele) kinderopvang. Een en ander zou na een stabilisatie van de werkgelegenheid tussen 2014 en 2015 kunnen leiden tot een groei vanaf 2016 tot en met 2018 met ongeveer 9 duizend werknemers (+12%). Anderzijds merkt het UWV op dat het aantal werknemers in de kinderopvang tussen 2011 en 2014 met 23.000, bijna een kwart, is gedaald (p. 5 en p.12). Er is sprake van grote personeelsoverschotten in de sector Welzijn, Jeugdzorg en Kinderopvang (p. 6). Het UWV geeft aan dat de arbeidsmarkt-perspectieven voor starters vanuit hbo of wo opleidingen in de sector Welzijn, Jeugdzorg en Kinderopvang niet goed zijn. Vacatures kunnen volgens het UWV voorsnog worden vervuld met werkzoekenden binnen de eigen sector. UWV stelt dat het personeelsoverschot aan pedagogisch medewerkers niveau 4 kan afnemen in 2016 of 2017. De conclusie is dat uit het UWV rapport geen arbeidsmarktbehoefte blijkt aan Ad'ers PEM.

De commissie heeft naast bovenstaande argumentatie ROA's database AIS geraadpleegd. Uit AIS blijkt dat er voor de beroepsgroep leidsters kinderopvang en onderwijsassistenten 'vrijwel geen' knelpunten worden verwacht in de personeelsvoorziening in de periode tot 2022. Hiermee bevestigt het ROA de conclusie van het UWV.

Beroepsgroep	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
Medew. kinderopvang en onderwijsassistenten	verwachte uitbreidingsvraag tot 2022		6700	5		gemiddeld
Medew. kinderopvang en onderwijsassistenten	verwachte vervangingsvraag tot 2022		20100	15	2,3	gemiddeld
Medew. kinderopvang en onderwijsassistenten	verwachte baanopeningen tot 2022		26800	20	3,1	gemiddeld
Medew. kinderopvang en onderwijsassistenten	ITKB toekomstige knelpunten beroepsgroep in 2022	0.92				vrijwel geen
Medew. kinderopvang en onderwijsassistenten	loopbaanperspectief	1.21				slecht

Bron: ROA AIS

Voor de regionale arbeidsmarktbehoefte in de kinderopvang levert aanvrager gespecificeerde data ontleend aan ROA 2016-2020. De landelijke groei in het aantal baanopeningen bedroeg tot en 2020 7.500. Voor Noord Holland Noord bedroeg dat aantal 158 baanopeningen. Aanvrager maakt niet duidelijk of deze aantallen betrekking hebben op mbo'ers dan wel hbo Ad'ers. Verder schetst aanvrager dat het 'stuwmeer' aan werklozen in deze sector snel oplost (landelijk in 2015 16% minder ww-uitkeringen van de oorspronkelijk 7.900 werklozen in 2014). Deze algemene lijn wordt echter niet verbijzonderd naar de regionale situatie. Er zijn geen cijfers over ww-uitkeringen in de kinderopvang in Noord Holland Noord

pagina 6 van 8 overgelegd en evenmin naar niveau (mbo of hbo Ad). Hiermee is geen afwijkend patroon voor de vestiging Alkmaar aangetoond.

Op grond van het voorgaande concludeert de commissie dat een arbeidsmarkt-behoefte in de kinderopvang niet is aangetoond.

De commissie concludeert dat de aanvraag aansluit op een maatschappelijke behoefte maar niet op een arbeidsmarktbehoefte. De aanvraag voldoet niet aan criterium b in art. 6 van de Beleidsregel.

Beoordeling criterium c Beleidsregel

Aanvrager doet in de aanvraag geen beroep op de prestatieafspraken. Aangezien de voorgenomen opleiding PEM niet aansluit op de prestatieafspraken dient de aanvraag te voldoen aan alle elementen van criterium c in art. 6 van de Beleidsregel.

Vanaf 11 oktober 2017 is op de site van de CDHO kennis gegeven van het voornemen van Hogeschool iPabo om de opleiding PEM in de vestigingsplaats Alkmaar aan te bieden. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. De CDHO heeft hierop geen zienswijzen mogen ontvangen.

Aanvrager heeft geen overzicht geleverd van de instroom in verwante bekostigde opleidingen. De commissie heeft daarom zelf de instroom in de verwante Ad programma's PEM, PPKE en PEP onderzocht.

Opleiding	Instelling	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/2016	2016/2017
Ad PEM	Hogeschool IPABO Amsterdam Alkmaar	0	0	0	0	0	12
Ad PEM	Hogeschool Rotterdam	18	69	120	108	115	148

Bron: BronHO

De commissie constateert dat op dit moment alleen de Hogeschool Rotterdam en de iPabo in Alkmaar en Amsterdam over een lopende bekostigde Ad PEM beschikken. De instroom is de afgelopen jaren gegroeid. Deze groei zal op de korte termijn sterk toenemen als de eerste instroomcijfers van de sterk verwante Ad's PPKE, PEM en PEP van de Katholieke Pabo Zwolle, Hogeschool Zeeland, de Hanzehogeschool, Hogeschool Windesheim, Fontys, Driestar, de CHE en Saxion zichtbaar worden. De instroom in de bestaande deeltijd opleidingen van iPabo in Alkmaar en Amsterdam valt vooralsnog als zeer bescheiden te kenmerken. De instroom in het verwante onbekostigde opleidingsaanbod is niet bekend. De commissie heeft bij de beoordeling van de aanvraag dan ook geen rekening kunnen houden met de belangen van deze opleidingen.

Aanvrager heeft een prognose gemaakt van de instroom in de voorgenomen opleiding op grond van een instroomonderzoek dat is gericht op de uitstroom uit de ROC's in Noord-Holland. Hiervoor is de uitstroom uit alle Noord-Hollandse ROC's in de verwante uitstroomrichtingen (Onderwijsassistent, Pedagogisch Medewerker Kinderopvang, Medewerker Jeugdzorg: Totaal 500 studenten) bevroegd. Als indicatie voor het totaal aantal studenten dat kiest voor deze opleiding is de volgende methodiek gehanteerd. Alle studenten die aangaven zeker naar de opleiding PEM te willen doorstromen zijn opgeteld bij 50% van de studenten die 'denkt wel' te kiezen voor de opleiding PEM en 25% van de studenten dat 'nog niet

**Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs**

pagina 7 van 8 weet wat ze willen'. Dat betekent een doorstroom van omstreeks 20%, ofwel een geschatte doorstroom naar de opleiding PEM van ongeveer 80 studenten uit deze ROC's. Hierbij dient nog een verhoudingsgetal (50 vs. 12) te worden opgeteld, namelijk de instroom van andere ROC's in de Regio (bijvoorbeeld Zaandam). Dit brengt de totale instroomprognose op 125 ROC-studenten per jaar. De commissie acht deze prognose realistisch.

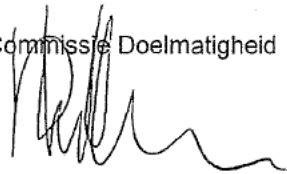
Als de instroom in de bestaande opleidingen en de verwachte instroom in de voorgenomen opleiding wordt afgezet tegen de arbeidsmarktbehoefte die onder criterium b is beoordeeld, blijkt dat er vanuit de landelijke arbeidsmarkt bezien geen ruimte is om deze opleiding binnen het bekostigde domein vorm te geven. Uit de data van het UWV en ROA AIS blijken vrijwel geen knelpunten op de arbeidsmarkt op te treden en blijkt het aantal baanopeningen als gemiddeld aangemerkt voor zowel onderwijsondersteuners als medewerkers kinderopvang. Op grond van het voorgaande concludeert de commissie dat het landelijke opleidingsaanbod volstaat. Tegelijkertijd concludeert de commissie dat niet is aangetoond dat het bestaande opleidingsaanbod van iPabo op de locatie Alkmaar niet in de regionale behoefte kan voorzien.

De inbedding in de kennisinfrastructuur is verzekerd doordat de Ad wordt aangeboden door iPabo, een monosectorale hogeschool die in zijn geheel gericht is op onderwijs en pedagogiek en penvoerder is van het Expertisecentrum Jonge Kind. De Ad wordt ook verbonden aan het kenniscentrum Speleon. In de aanvraag zijn de samenwerkingsverbanden met toeleverende ROC's (ROC van Amsterdam, ROC TOP, ROC Horizon en ROC Kop van Noord-Holland) ontwikkeld en de zogeheten 'zachte overdracht' van mbo leerlingen naar het hbo goed beschreven.

De commissie concludeert dat er geen ruimte in het landelijk aanbod bestaat om de opleiding PEM in Alkmaar te realiseren. De aanvraag voldoet niet aan criterium c in art. 6 van de Beleidsregel.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om negatief te besluiten op het voorliggende verzoek.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

drs. P.M.M. Rullmann
voorzitter

Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding

Aan de hand van de in de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 3 juli 2014 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 6 van deze Beleidsregel alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan de criteria a, b en c.

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat uitbreiding van het landelijk aanbod met de nieuwe opleiding noodzakelijk is en dat de vernieuwing niet kan worden gerealiseerd binnen het landelijk bestaande opleidingsaanbod.

Volgens criterium b heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte.

Volgens criterium c dient het instellingsbestuur aan te tonen dat er in het landelijk onderwijsaanbod ruimte is voor de opleiding. Indien de voorgenomen opleiding aansluit op zwaartepunten die de instelling heeft vastgelegd in de prestatieafspraken¹, wordt aangenomen dat is voldaan aan criterium c, tenzij naar het oordeel van de Minister reeds voldoende opleidingen in de behoefte kunnen voorzien.

---

¹ In de beschikkingen tot toekenning van de prestatiebekostiging heeft de Minister geen uitspraken gedaan over de doelmatigheid van eventueel in het voorstel aangekondigde nieuwe opleidingen of vestigingsplaatsen.